

24.09.2024

AU24255
6135/10.02/2023

Lapin liitto

PL 8056
96101 Rovaniemi

Lausuntopyyntö: Lapin liikennestrategia 2050 -luonnos

PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO LAPIN LIIKENNESTRATEGIAAN

1 Yleistä

Pääesikunta lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet maavoimat ja Puolustusvoimien logistiikkalaitos. Lausunnossa on huomioitu yhteispohjoismainen tukeutusverkostokonsepti ja laaditut sotilaallisen liikkuvuuden neuvot.

Pääesikunta toteaa, että Lapin liikennestrategian luonnos on laadukkaasti valmisteltu ja huomioi kattavasti myös sotilaalliset tarpeet.

VISIO 2036:ssa esitetty tavoite 1 (*"elinkeinoelämän ja sotilaallisen liikkuvuuden kuljetukset ovat toimivia ja tehokkaita normaali- ja poikkeusoloissa"*) on merkityksellinen sotilaallisen liikkuvuuden tavoite ja tukee verkostokonseptin ja sotilaallisten neuvojen päämääriä. Luvussa 4.2 esitetyt kärkitoimenpiteet tukevat hyvin sotilaallisen liikkuvuuden edistämistä. Yksityiskohtaiset lausunnot on esitetty kohdassa 2.

2 Yksityiskohtaiset lausunnot

1. Johdanto

1.2 Liikennestrategian taustalla vaikuttavat tavoitteet

- Pääväyliin tulisi kuulua myös Tornio – valtakunnan raja -yhteys.

1.2.3 Liikennejärjestelmän kehittäminen alueellisella tasolla

- Strategiassa on huomioitava liittynät Ruotsin ja Norjan väylästään. Kaikilla tasoilla tulee kansainvälisen yhteistyön keinoin luoda yhteistä näkemystä väylästön kehittämisestä.
- Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelmasta on poistettava Murmanskin ja Jäämeren käytävät. Tieverkkoa ei tule kehittää Venäjän rajalle saakka.

2.1 Toimintaympäristön muutokset

- Strategiassa tulisi huomioida palvelujen väheneminen väestön keskittymisen johdosta. Esimerkiksi polttoaineen jakeluverkon harveneminen aiheuttaa ongelmia sotilaalliselle huoltovarmuudelle. Liikennestrategiassa voisi esittää selvitetäväksi voidaanko esimerkiksi matkailun kehittämisen ohella kehittää

maakuljetuksien tukemisverkostoa.

- Tulevaisuuden polttoaineratkaisut tulee huomioida kehittämisessä. Vety on yksi vahva vaihtoehto raskaalle liikenteelle ja poikkeusolojen ajoneuvojen käyttövoimaksi. Vedyn jakeluasemien verkoston kehitystyössä tulee ottaa huomioon sotilaalliset näkökulmat.

3. Liikennejärjestelmän nykytila ja kehityssuunnat

3.1.2 – 3.1.3 Satamat ja lentokentät

- Satamien ja lentokenttien kehittämistavoitteissa ei ole huomioitu sotilaallisia tarpeita. Sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi satamien ja lentokenttien infrastruktuuria tulisi kehittää huomioimalla sotilaalliset vaatimukset. Esitetään, että lukuun 3 lisätään sotilaallisten vaatimusten huomioiminen satamien ja lentokenttien kehittämisessä.
- Polttoainelogistiikkaa tulee kehittää myös Tornion satamaan. Pohjoiselle alueelle tulee lisätä polttoainehuollon satamakapasiteettia.
- Rovaniemen lentoaseman kehittämisessä olisi hyvä olla maininta raskaan sotilaslentorahtiliikennettä tukemisesta.
- Rovaniemen, Kemi-Tornion ja Enontekiön lentokenttien kehittämisen lisäksi olisi selvitettävä Sodankylän lentokentän kehittämistä vastaamaan sotilaallisiin kuljetustarpeisiin. Sodankylän lentokentän käyttötarve kasvanee FLF-joukon sijoittamisen myötä.

3.2.2 Rataverkko

- Kehittämisessä tulisi luoda edellytykset rahtiliikenteen mahdollistamiseksi (1435mm raideleveys) Ruotsista Veitsiluotoon (-Ouluun), Rovaniemelle tai Kemijärvelle. Länsimaisen raideleveyden laajentaminen tulisi tehdä ensimmäisessä vaiheessa TEN-T ydinverkolle ja toisessa vaiheessa TEN-T kattavalle verkolle.
- Puolustusvoimat puoltaa pohjoisen kehäradan rakentamista (Haaparanta - Rovaniemi – Kemijärvi – Sodankylä – Kolari – Kiiruna tai vaihtoehtoisesti Haaparanta – Rovaniemi – Sodankylä – Kolari – Kiiruna). Ratkaisu voisi olla kaksoisraide (raideleveydet 1435 mm ja 1524 mm). **Pohjoisen kehärata tukee Suomen huoltovarmuutta, sotilaallista liikkuvuutta ja elinkeinoelämän toimintoja.**
- Mahdollinen poikkeusolojen materiaalivirran merkittävä kasvu aiheuttaa merkittävän purkukapasiteetin kasvun muuallekin kuin Tornion ja Haaparannan alueelle. Elinkeinoelämän käytössä olevia kaksoiskäyttömahdollisuuksia ovat esimerkiksi purkukapasiteetin lisääminen Kemin biotuotetehtaan yhteyteen. Myös tulevaisuudessa mahdollisesti rakennettavan malmin kuljetuksiin tähtäävän radan rakentamisen yhteydessä on huomioitava purkualueet.
- Materiaalivirran merkittävä kasvattaminen lisää junien palauttamistarvetta ja määrää Ruotsin ja Norjan suuntaan. Tämä vaatii ruuhkaisimmille osuuksille kaksoisraiteen tai liikennepaikkojen lisäämisen ohittamisen mahdollista-

miseksi.

3.3. Sotilaallinen liikkuvuus ja huoltovarmuus

- Luvussa kolme on analysoitu hyvin tarpeet ja kehitystä vaativat asiat. Tieverkolle on suunnitteilla levähdysalueet, jotka tukevat sotilasjoukon tarpeita. Levähdysalueiden rakentamisessa ei ilmeisesti ole huomioitu sotilasjoukon tarpeita, jotka olisi hyvä suunnitella ja toteuttaa ainakin osaan paikoista. Esitetään, että sotilasjoukkojen liikkeen edellyttämä marssilepoalue sisällytetään lukuun, jotta tieverkon levähdysalueiden mitoittamisessa huomioidaan myös Puolustusvoimien ja liittokunnan tarpeet.
- Lukuun 3.2 tulee lisätä jo kohdan 3.2.2 palautteessa mainitun purkukapasiteetin kasvattamistarpeen ja palautusta nopeuttavan kaksoisraiteen.

3.8. Johtopäätökset

- Edellä mainituista havainnoista tulee tehdä tiivistelmä lukuun 3.8.

4. Liikennestrategia 2036

- Puolustusvoimien näkökulmasta Pohjois-Euroopan pohjoisimman osan liikkuvuus turvataan ja mahdollistetaan myös valtioiden välisenä yhteistyönä. Tämä kansainvälisyys olisi hyvä kirjata VISIO2036:een, kuten se on kirjattu VISIO2050:een.
- Vaihtoehtoisen käyttövoiman saatavuuden parantamisen lisäksi on huomioitava, että sotilasliikenteestä merkittävä osa tulevaisuudessakin tukeutumaan perinteisiin polttoaineisiin (diesel, bensiini). Näiden saatavuus tulee varmistaa.

4.2. Kärkitoimenpiteet

- **Kärkitoimenpiteet on erinomaisesti määritelty myös sotilaallisen tarpeen näkökulmasta**
- Valtatiellä 4 tulisi kehittää Rovaniemen ohitustietä. Rovaniemen alueen ylikulun varmistaminen on erittäin tärkeää sotilaallisen liikkuvuuden kannalta.
- Vaihtoehtoiset käyttövoimat, verkoston laajentamista on tarpeen käsitellä (vrt aikaisemmat kommentit)

4.3. Toimenpideohjelma 2036

- Kantatien 80 Sodankylä–Kittilä–Kolari statuksen muuttaminen valtatieksi on tärkeä.
- **Levi-Köngäs-Pokka-Inari (seututiet 955 ja 956) tarkastelun yhteydessä tulisi edistää yhteyden rakentamista tien 9694 ja seututie 955 välille (Kutturin tie). Tämä mahdollistaa paremmin itä-länsisuuntaisen liikenteen. Yhteyden edistäminen on tärkeää sotilaallisesta näkökulmasta.**
- Inari-Utsjoki (VT4) on tärkeä väylästä sotilaallisen liikkuvuuden kannalta.
- Raideliikenteen yhteydessä olisi huomioitava henkilöliikenteen mahdollista-

misen lisäksi tavaraliikenne.

- Lentoliikenteen osalta tulisi huomioida Sodankylän lentokentän kehittäminen.

5. Liikennestrategia 2050

5.2. Toimenpideohjelma 2050

- Tieyhteys 9694 (Kutturan tie) kuten edellä.

Pääesikunnan päällikön sijainen
Kenraaliluutnantti

Mikko Heiskanen

Apulaisosastopäällikkö
Eversti

Matti Heininen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

MAAVE HOS
PVLOGLE
3LOGR